

Nederlands Dagboekarchief

Jaarverslag 2016

Het Nederlands Dagboek (NDA) maakte in 2016 een flinke sprong voorwaarts. In samenwerking met het Meertens Instituut werd de database op een hoger plan gebracht. Door artikelen in o.a. de Volkskrant breidde de groep lezers zich uit en kan het NDA zich intussen gelukkig prijzen met ruim vijftig enthousiaste vrijwilligers. Door de verhuizing van de Amsterdamse periferie naar de binnenstad stagneerde het werk in de zomermaanden, maar in september kon de draad op de nieuwe locatie en met nieuwe energie weer worden opgepakt.

Database

Dankzij de steun van het Meertens Instituut en een door het instituut aangevraagd fonds van DANS is de database van het Nederlands Dagboekarchief verder ontwikkeld en zijn ruim 1500 documenten ingevoerd. Aangezien het archief rond de 3000 documenten bevat en dit aantal maandelijks toeneemt, zal worden gezocht naar mogelijkheden en middelen om het databaseproject in 2017 een voortvarend vervolg te geven. Steeds meer wetenschappelijk onderzoekers en journalisten weten het Dagboekarchief te vinden. In dat kader zijn er plannen om in 2017 een conferentie te organiseren met onderzoekers van o.a. het Meertens Instituut.

Lezers en lezersdagen

Het NDA prijst zich gelukkig met een groep vrijwilligers die de dagboeken leest en aan de hand van een formulier ontsluit. Dankzij een groot artikel in de Volkskrant meldden zich veel nieuwe lezers aan. Aan het eind van het jaar stond de teller op ruim 50 vrijwilligers. Zij komen maandelijks in het Meertensinstituut bij elkaar om dagboeken te lezen. In toenemende mate worden zij ook betrokken bij andere taken, zoals het geven van lezingen over het NDA en het transcriberen van dagboekteksten ten behoeve van publicaties. Het Dagboekarchief heeft helaas niet de financiële middelen om de lezers een (reiskosten)vergoeding te geven, wel krijgen zij op de lezersdagen een lekkere lunch aangeboden.

Nieuwe aanwinsten

In verschillende basisscholen in het land krijgen de kinderen in het weekend een 'logeerbeer' mee naar huis. Samen met hun ouders beschrijven de kinderen in een dagboek vervolgens wat zij met de beer hebben meegemaakt. De schrijfsels worden geïllustreerd met foto's en tekeningen en leveren een prachtig tijdsbeeld op. Dit gebeurde ook door kinderen op een basisschool in Breda. Op woensdag 20 juli ging hun leerkracht met pensioen en werden tijdens een feestelijke ceremonie de vele jaargangen van de dagboeken van logeerbeer Roos aan het Dagboekarchief overhandigd. De gebeurtenis trok de aandacht van de lokale en regionale pers, waarbij ook het werk van het Dagboekarchief veel aandacht kreeg. Zeer regelmatig krijgt het Dagboekarchief dergelijke bijzondere aanwinsten. De meeste dagboeken uit de collectie zijn in de twintigste eeuw geschreven, maar het archief bevat ook dagboeken uit de 19^e eeuw. De schenkers van dagboeken worden minimaal eenmaal per jaar via een brief op de hoogte gebracht van nieuws rond het Dagboekarchief. Zij kunnen zich ook gratis abonneren op de digitale nieuwsbrief.

Vrienden van het Dagboekarchief

Regelmatig doet het Dagboekarchief een oproep om 'Vriend/vriendin' te worden voor een minimumbijdrage van € 30 per jaar. Deze financiële steun van de vrienden is van groot belang voor het archief. Eind 2016 had het archief een kleine 30 vrienden. Met gerichte vriendenacties en – activiteiten wil het NDA dit aantal in 2017 proberen te verdubbelen.

Publicaties

In augustus verscheen een set van vijf Ansichtkaarten met afbeeldingen van bijzondere documenten en dagboeken uit de NDA-collectie. De kaartenset diende als relatiegeschenk voor de vrienden en de lezers en via de website werden de kaarten verkocht aan belangstellenden. In het najaar verscheen de jaarlijkse publicatie van het NDA in de vorm van een brochure met fragmenten uit de eigen collectie, ditmaal over het thema 'levenseinde'. De brochure kreeg de titel 'De koude hand des doods'. Na overleg met uitvaartmuseum Tot Zover werd de brochure ook in de museumwinkel aangeboden en hielden twee medewerkers van het Dagboekarchief een presentatie op een bijeenkomst van de Funerale Academie aan de Universiteit van Tilburg.

Publiciteit

Het Nederlands Dagboekarchief heeft een levendige website en is via Facebook en Twitter actief op het gebied van social media. Mede daardoor weet de pers het archief goed te vinden. Begin januari verscheen een groot artikel over het werk van het NDA in de Volkskrant. Ook in TVGN (Tijdschrift voor Genderstudies) en het Vakblad voor Uitvaart verschenen artikelen over het NDA. Op 28 oktober was een item van het radioprogramma Nooit Meer Slapen van de VPRO gewijd aan het werk van het Dagboekarchief. Femke Niehof, communicatieadviseur van het Meertens Instituut, maakte een korte film over het Dagboekarchief die in 2017, o.a. via de websites van NDA en Meertens, zal worden gepubliceerd.

Verhuizing

In augustus verhuisden de kantoren van het Meertens Instituut, en daarmee ook de werkplek van het NDA, van de rand van de stad naar de Amsterdamse binnenstad. Het fysieke archief van het NDA, net als een groot deel van het fysieke archief van het Meertens, blijft voorlopig op de oude locatie. Voor het vervoer van dagboeken van en naar de oude locatie wordt gebruik gemaakt van een DHL-koeriersdienst. De nieuwe locatie in de binnenstad, met diverse onderzoeksinstituten geconcentreerd op één locatie, biedt het NDA veel nieuwe mogelijkheden voor promotie en ontwikkeling, in samenwerking met het Meertens Instituut.

Europese koepel van dagboekarchieven EDAC

Eind november namen drie afgevaardigde van NDA en Meertens deel aan een tussentijdse bijeenkomst van de EDAC, de door het NDA in 2015 opgerichte Europese koepel van dagboekarchieven. De bijeenkomst vond plaats in het Duitse Dagboekarchief in Emmendingen. Het Duitse archief diende in 2009 als voorbeeld voor het Nederlandse Dagboekarchief in oprichting en is nog steeds de 'big sister' van het NDA. Er zijn plannen gemaakt voor een plenaire EDAC-conferentie in 2018.

Bestuur

Het bestuur van het NDA kwam in 2016 twee keer bijeen, in februari en oktober. Belangrijke gesprekstema's waren: de ontwikkelingen rond de database, acquisitie en collectievorming, de verhuizing en financiën/fondsenwerving.